

Landbruks- og Matdepartementet

VÅR REF.: Vidar

DERES REF.:

DATO: 05.05.06

Høringsuttalelse ang ”endringer i Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell”

Fosen Regionråd er et samarbeidsorgan for 8 kommuner på Fosen. Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland og Rissa i Sør-Trøndelag og Leksvik og Mosvik i Nord-Trøndelag.

Styret i Fosen Regionråd består av ordførerne fra de 8 medlemskommunene.

På sitt styremøte den 04.05.06, i sak 14/06, vedtok styret følgende:

- 1. Styret i Fosen Regionråd vedtar på vegne av medlemskommunene å sende fremlagte forslag som sin høringsuttalelse til ”endringer i Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell”*
- 2. Uttalelsen sendes Landbruks og Matdepartementet innen høringsfristen 15.05.06*

Uttalelse fra Fosen Regionråd :

Vurdering:

Loven danner det lovmessige grunnlaget for veterinærvirksomhet i Norge. Loven fastsetter både bestemmelser om dyrehelsepersonellens yrkesutøvelse, og bestemmelser som angår tilgjengelighet av tjenester fra slikt personell. Loven er derfor viktig for opprettholdelse av husdyrproduksjonen i landet.

Hva ansvaret omfatter

I høringsnotatet står det at det er opp til kommunene å vurdere hva som er tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester/vaktberedskap, og at kommunene i prinsippet står fritt til å vurdere hvilket nivå de mener er tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Med andre ord skal kommunene selv definere hva som er tilstrekkelig. Dette betyr at staten ikke stiller krav om et enhetlig veterinært tilbud i hele landet.

Den foreslåtte lovendringen sier lite konkret om hva ansvaret som kommunene pålegges innebærer, og hvilket nivå og kvalitet tjenesten skal ha. Det er også lite konkret ved at det ikke settes kriterier for hva som menes med tilfredsstillende veterinært tilbud, noe som medfører usikkerhet om omorganiseringen sikrer husdyrnæringen og dyreeierne et forsvarlig veterinært tilbud og en vaktordning i hele landet. Det er allerede stor forskjell på hvor god dekning det er av dyrepersonell. Ulike typer produksjoner, antall og tetthet på disse, og avstander har innvirkning på grunnlaget for hvorvidt dyrehelsepersonell etablerer seg i et område og hvor mange etableringer det er muligheter for. At staten unnlater å stille krav om et enhetlig veterinært tilbud vil medføre at det

blir svært ulik prioritering av veterinærtilbudet mellom kommuner. Forslaget innebærer at forskjellsbehandling av landets innbyggere og vilkårene for næringsutøvelse blir større. Det er verdt å merke seg at manglende tilgang på kliniske veterinærtjenester kan gi svekket grunnlag for husdyrhold.

Sikkerhet for gårdbrukeren ved sykdom eller skader av husdyr er en forutsetning for opprettholdelsen av dyreholdet i distriktene. At veterinærordningen opprettholdes og videreføres på dagens nivå er viktig for videre satsing på husdyrholdet, og spesielt i spredtbygde strøk. I vårt distrikt er hovedproduksjonen melk- og kjøttproduksjon, i tillegg til en del sauehold. Spesielt i forbindelse med kalving og lamming kan det være behov for hjelp på kort varsel. Hvis det ikke finnes veterinær eller hjelpen kommer for sent, vil avkommet i mange tilfeller dø. Kua/søya blir påført unødige lidelser, samtidig som det kan være fare for at dyret kreperer eller må nødslaktes. Dette var det mange tilfeller av da veterinærkonflikten pågikk i januar i 2005. I tillegg til dyrets lidelser vil gårdbrukeren i mange tilfeller påføres et økonomisk tap, både i fremtidig produksjon (melk) og evt. tapte kjøttinntekter. At det skal være opp til den enkelte kommune og dermed dens økonomi som skal definere hva som er tilstrekkelig veterinærtilgang i kommunen, synes derfor betenkelig. I Dyrevernloven står det at dyr ikke skal lide i utrensmål. Dette skal nå veies opp mot hva som er tilstrekkelig veterinærdekning.

Dersom kommunene skal overta det administrative og økonomiske ansvaret for veterinærbetjening og vakt, må det derfor stilles klare krav til nivået og kvaliteten på veterinærtjenestene, slik at det blir et enhetlig tilbud. Klare definerte krav vil også i langt større grad sikre at tilstrekkelig økonomiske midler overføres til kommunene. Det må defineres hva som kreves for at tilgangen på dyrehelsepersonell er tilfredsstillende, det må settes krav om å ha klinisk vakt i kommunen og det må defineres hva dette innebærer. For at det skal bli et likt veterinær tilbud i hele landet, må staten definere nivået. Dette er av nasjonal betydning. Nivået på tjenesten må være dimensjonert slik at alvorlig akutt syke og skadde dyr sikres hjelp utenom ordinær arbeidstid, og at førstelinjeberedskapen mot alvorlige smittsomme dyresykdommer opprettholdes. Dette er også nødvendig for at staten kan ivareta internasjonale forpliktelser gjennom EØS-avtalen. Denne beredskapen må ivaretas på en tillitvekkende måte. Et annet moment er at dyreholdet har betydning for opprettholdelse av bosetting og kulturlandskapet i distriktene, da beiting forhindrer gjengroing. Forbrukerne er dessuten opptatt av dyrevelferd og matsikkerhet. Det er avgjørende at det finnes en velfungerende, landsdekkende klinisk vakt for norsk husdyrbruks omdømme og troverdighet.

I en vurdering av hva som skal være kriterier/retningslinjer for en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må det bl.a tas hensyn til hva som kan anses som forsvarlig reiseavstand/reisetid for å kunne dekke brukernes behov for kvalifisert bistand fra dyrehelsepersonell. Reaksjonstid fra anrop til hjelpen står på gården er viktig. Her vil avstandene og veistandard ha betydning. For at det skal kunne være en tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell, må tjenesten også omfatte en døgnkontinuerlig vaktordning. Den kliniske veterinærvakten er gårdbrukeren sin sikkerhet ved sykdom hos husdyra. For gårdbrukere er det helt grunnleggende at dyr kan få behandling innen rimelig tid ved alle døgnet tider og dermed unngå unødvendig lidelser. Dårlig utbygd veterinærtjeneste er en belastning både for dyr og folk. Departementet sier da også i notatet at kommunens ansvar for å sikre døgnkontinuerlig tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell normalt må ivaretas gjennom en organisert vaktordning.

Etter administrasjonens vurdering bør staten ha det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste, slik at tjenesten blir mest mulig lik i hele landet. Tjenesten må minst være like god som i dag. Det bør ikke ha betydning hvilken kommune det syke dyret befinner seg i. Kommunene er selvfølgelig i stand til å finne hensiktsmessige løsninger for veterinærbetjeningen, men det må være et nasjonalt anliggende å definere nivået på hva som er tilfredsstillende veterinærtjenester. Dette ut fra brukernes behov og kravet til å ivareta dyrevernmessige forhold.

Hvilke økonomiske rammer kommunene har å forholde seg til

Lovendringen overfører hele ansvaret for dyrehelsetjenester og ansvaret for organisering og finansiering av en landsdekkende klinisk veterinæravdeling til kommunene, uten at det går fram hva arbeidsmengden med ordningen blir, eller hva de reelle kostnadene med overføringen av ansvaret blir for den enkelte kommune. Høringsforslaget er etter administrasjonens mening meget uklart for hva overføringen vil medføre når det gjelder det økonomiske. Det gis heller ingen garanti for at staten dekker kommunenes utgifter ut fra det kommunen anser som et tilfredsstillende veterinærtilbud i fremtiden, ut over at det tas sikte på at nødvendige administrative kostnader i kommunene skal kompenseres i forbindelse med ansvarsreformen, og at Regjeringen har en ambisjon om at alle nye oppgaver som pålegges kommunal sektor skal være fullfinansiert.

I notatet står det heller ingen ting om hvilke kriterier som skal legges til grunn for tildelingen av statlige midler, og det synes noe merkelig at kostnadsbehovet skal utredes etter at lovendringen vedtas. Dette vil medføre at ansvarsoverføringen vil bli vedtatt før det er klart om det følger tilstrekkelig midler med overføringen av ansvaret. Det er et paradoks at kommunene selv skal definere hva som er tilfredsstillende veterinærtilbud, mens det er staten som til sist setter kriteriene og rammer for økonomisk overføring til kommunene. Kostnadene vil dessuten variere fra kommunen til kommune alt etter hvor attraktiv kommunen er å arbeide og bosette seg i. For den enkelte kommune er det umulig å vurdere om det vil følge tilstrekkelig midler med ansvarsoverføringen, slik at ordningen blir fullfinansiert.

Det synes noe forhastet å vedta en endring uten at de økonomiske konsekvensene er utredet på forhånd, da det økonomiske grunnlaget for å sikre fremtidig veterinærdekkning i hele landet ikke er utredet. Fra tidligere vet vi hvordan kommunene stadig får overført oppgaver og myndighet, uten at det samtidig medfører større overføringer til kommunen, i hvert fall ikke over lengre tid. I lys av dette er det betenkelig at kommuneøkonomien skal være med og bestemme om hvorvidt gårdbrukere med syke dyr får hjelp på kveld, natt eller helligdager.

Forhandlinger

Hvorvidt veterinærforeningen skal ha forhandlingsrett ønsker ikke administrasjonen å ta stilling til, ut over at det synes rimelig med en viss medbestemmelse innenfor gitte grenser. Departementet tilrår et system der det legges fram et tilbud for kompensasjon for deltakelse i veterinæravdelingen, som den enkelte veterinær individuelt forholder seg til. For å få et tilstrekkelig antall veterinærer til å delta i vaktordningen kan staten justere satsene. Hvis veterinærene nekter å godta tilbudet eller ikke ønsker å delta i vaktordningen, vil dette medføre at deler av landet ikke har veterinæravdeling på natt, deler av helg og helligdager. For den enkelte gårdbruker er dette ikke holdbart. Dette kan også medføre at ordningen blir dyrere for kommunene og brukerne, og spesielt for utkantkommuner hvor det ikke er tilstrekkelig dyrehold til så mange veterinærer. Som tidligere nevnt bør alle gårdbrukere ha en mest mulig enhetlig og tilnærmet lik tilgang på veterinærtjenester. Administrasjonen tilrår derfor at staten skal forhandle med veterinærene. Dette vil også medføre mindre ressursbruk i kommunene i forhold til forhandlingene.

Oppsummering

Administrasjonen tilrår at staten fremdeles innehar det overordnede ansvaret, og at den har ansvar for å definere nivå og kvalitet/kriterier for ordningen. Hvis ordningen overføres må den fullfinansieres ved øremerkede tilskudd. Staten må fortsatt stå for forhandlingen med veterinærene.

Med vennlig hilsen

Fosen Regionråd

Vidar Daltveit

daglig leder

